

НАЦИОНАЛНА АСОЦИАЦИЯ по РИБАРСТВО и АКВАКУЛТУРИ в БЪЛГАРИЯ
“НАРИБА – БГ”

Седалище и адрес за кореспонденция: **Пловдив, 4003**

ул. В. Левски № 248 Тел.: (032) 696107; Факс: 670526;

GSM : 0898586866 ; 0895634518

E-mail: **bg_fishaqua_plovdiv@abv.bg**

СТАНОВИЩЕ

МОСВ
БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ
„ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН“

Зх №

на Националната асоциация по рибарство и аквакултури в България по
постъпили предложения от Областна управа Пловдив, Община Пловдив и ВиК
Пловдив за въвеждане на забрана за рибовъдна дейност (аквакултура) в ПУРБ-
2 за язовирите от каскада „Въча”

След най-обстойно запознаване със съдържанието и замисъла на
цитираните по-горе предложения, публикувани в сайта на БД – Пловдив, за
въвеждане в ПУРБ на „мерки, които **забраняват** извършването на **всякаква**
стопанска дейност в района на водните тела в обхвата на проекта за питейно-
битово водоснабдяване на град Пловдив от каскада Въча” **изразяваме**
категоричното си несъгласие с тях.

Предложенията не следва да бъдат одобрени, защото:

- се основават на **твърде остарял „идеен проект”, който може да бъде**
актуализиран някога и евентуално реализиран в необозримо бъдеще;

- не са подплатени с фактически или доказателствен материал, безспорно
доказващ конкретната вреда, която ще бъде нанесена на водната среда от всяка
отделна стопанска дейност, **без да е изследвано предварително от**
компетентни за целта експерти дадена дейност дали оказва въздействие
върху водната среда и ако оказва то какво е – положително или отрицателно;
силно, слабо или пренебрежимо и т.н., наложително ли е и възможно ли е да се
предприемат конкретни мерки за намаляване или недопускане на евентуално
негативно въздействие и едва тогава, при липса на друга възможност, се стига

до предлагане на мерки за ограничения в определени аргументирани граници или като последна неизбежна мярка се предлага забрана за извършване на конкретната дейност. Това се нарича предварително извършване на **оценка на въздействие на нормативната инициатива**.

От екологична гледна точка, рибовъдството е алтернатива на риболова, защото **произвежда** най-ценния за човека хранителен продукт – **рибата**, докато риболова **черпи** създаден от природата **естествен ресурс**, намалявайки застрашително естествените популации и чрез това нарушавайки естествения баланс в природата.

Малцина експерти знаят, че дори **чрез зарибяване** с определени видове риби се извършва най-ефективно **почистване на водоеми** от нисша и висша растителност или се **извършва профилактика** за недопускане на подобни състояния, **при това и в язовири, използвани за питейни нужди**.

За сведение на незнаещите Рибовъдството е единствения сектор от Земеделието, за който няма въведени ограничителни квоти за производство и търговия в рамките на Европейския съюз. То **не консумира, не разходва и не разхищава водата**, а я ползва като жизнена среда за отглеждане на рибата.

За особената важност на сектора говори и фактът, че той е **единствен** в областта на земеделието, който има **собствена оперативна програма**, която е финансирана от ЕС за постигане на ускорено и устойчиво развитие на рибарството в България.

По инициатива на ръководството на Министерство на земеделието и храните и по препоръка на Европейската комисия през месец декември 2014 г. е създадена дирекция „Морско дело и рибарство“. Дирекцията е определена за Управляващ орган на Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014-2020 г. с *Решение на Министерски съвет № 211 от 06.04.2015г.*

Считаме като особено недопустимо противопоставянето на необходимостта от вода срещу такава от храна или предпочитание на питейна вода пред най-ценната и полезна за човека храна - рибата, и то при положение, че е напълно възможно да ги има и двете.

Водата е единствено възможната жизнена среда за съществуване на рибите и всяко влошаване на параметрите ѝ до определени стойности (граници) се отразява негативно върху здравословното им състояние, след които настъпва неизбежна смърт. Това свойство на рибите (да реагират на влошаването на жизнеопределящите параметри на водата) ги превръща в **най-добрите, най-бързите, най-точните, непрекъснато и безотказно действащи индикатори** за състоянието на обитаваните водни тела.

България не притежава големи реки, но притежава много язовири (подходящите са използвани за рибовъдство), повечето от които са топловодни (разположени в равнините и низините), а по-малката част са студеноводни (полупланински и планински). В язовирите и стопанствата, разположени в Родопите е съсредоточено над 90% от пъстървовъдството на България, като най-значителен дял се пада на язовирите „Доспат“, „Батак“, „Въча“ и „Кричим“. Точно тези язовири попадат в обхвата на предлаганата ЗАБРАНА, което означава ликвидация на студеноводното рибовъдство или обратно на заложеното в Националния стратегически план на България за ускорено и устойчиво развитие на рибовъдството.

До момента няма извършени сериозни и задълбочени изследвания от компетентните държавни контролни органи, категорично доказващи пряка връзка между замърсяванията на водата или влошаването на измерваните ѝ показатели и извършване на аквакултурна дейност при различните видове на отглеждане – директно в язовири, в басейнови или садкови стопанства.

Това е неоспорим факт, защото използваните в дейността съвременни технологии и храни са екологосъобразни и щадящи водата, защото тя е жизнената среда на отглежданата риба и влошаването ѝ води до крайно негативни резултати.

Има достатъчно примери за извършени скорошни изследвания на води в язовири, чиито резултати водят до обратни изводи, а именно:

1. Пример 1 - язовир „Доспат”

- в опасната част на язовира, където няма аквакултурни ферми, показателите на водата са определени с лош потенциал?

- в близост до стената са разположени садковите установки на най-голямото и най-старо пъстървово садково стопанство в България, действащо повече от 45 години и произвеждащо 600-700 тона пъстърва годишно, където са измерени подобни стойности.

Ако аквакултурната дейност оказваше наистина неблагоприятно въздействие върху околната среда и в частност върху цитираните параметри, то нормално е да се очаква, че в следствие на толкова продължителен период от време и при такова голямо производство следваше във времето да се получи сериозен негативен ефект, което не е факт (потвърждава се от еднаквите параметри на водата в опасната част без аквакултура с тези при стената с голямо и дългогодишно производство).

2. Пример 2 - Язовирите „Кърджали” и „Копринка” са съпоставими, защото са с подобни географски и физически параметри, с еднакво предназначение (производство на ел.енергия), подобни по възраст и т.н. Различават се по дължина, обем на водата и най-вече по експлоатацията им в рибовъдно отношение, което е видно от следните факти:

- в язовир „Кърджали” се произвежда годишно около 2600 тона риба. При извършеното тази година изследване, **параметрите на водата показват добър потенциал.**

- в язовир „Копринка” се произвежда годишно около 25-30 тона риба, което представлява 100 пъти по-малко производство. При извършеното тази година изследване, **параметрите на водата показват лош потенциал.**

Изводът от посочените примери е един и е много лесен – **влошаването на потенциала не се дължи на аквакултурна дейност, а на други фактори** като: зауствания на отходни води от населени места, хотели, вили, ваканционни селища, предприятия, цехове, както и от животновъдни обекти, наторявания на селскостопански площи, любителски риболов и др., които **експерти в конкретната дейност следва да проучат, да определят реалните замърсители и предприемат адекватни мерки за недопускане на по-нататъшно замърсяване и възстановяване на добрия екологичен потенциал на язовирите.**

Ние твърдо настояваме на това, защото, за разлика от всички останали дейности, нашата е пряко потърпевша, поради обстоятелството, че се уврежда жизнената среда на нашата продукция – рибата.

Убедени сме, че изследванията по проект **FISHFARMING** (бенефициенти по проекта са Басейнова дирекция ИБР - Пловдив съвместно с Института по рибарство и аквакултури - Пловдив) за извършване на проучвателен мониторинг за оценка на въздействието на рибовъдството върху повърхностните водни тела и актуализация на програмата от мерки в ПУРБ в Източноевропейския район, ще завърши с резултати и изводи от него, които коренно ще променят незаслужено лошата представа за аквакултурата и ще послужат като достатъчно основателен аргумент за отпадане на нелогично и неправомерно въведените във всички ПУРБ-ове в страната забрани и ограничения за тази дейност.

Като друг солиден аргумент в настоящото Становище използваме няколко важни цитата от **МЕМОРАНДУМ ЗА РАЗВИТИЕТО НА АКВАКУЛТУРИТЕ В ЕВРОПА** от 2008 година, под чиито оригинали на френски и английски език стоят положени, наравно с другите държави членки на Европейския съюз, подписа и печата на Министъра на земеделието и храните на България.

„Развитието на този сектор на икономиката трябва да бъде приоритет на Европейския съюз”. „Те трябва да допринесат, всяка в съответната сфера, за дългосрочната жизненост и развитието на сектора на аквакултурата в Европа, с цел осигуряването на гражданите на ЕС с аквакултурни продукти, които са напълно здравословни и в задоволителна степен неувреждащи околната среда; те трябва да се стремят към дългосрочната жизненост и развитието на този икономически сектор, произвеждащ благосъстояние, създаващ работни места и структурно важен за европейските райони, както в крайбрежните така и в селските области. Имайки предвид това, необходимо е да се положат усилия за осигуряването на единството на различните регулаторни инструменти, с изричния стремеж към по-голяма административна простота”, и още защото „аквакултурното производство в Европа използва методи, които са сред най-безопасните за околната среда”. В някои случаи това е ключово за опазването на определени екосистеми, особено изкуствени и естествени езера”.

„Приемането на този сектор на икономиката от обществеността и властите, притежаващи възможността да допринесат за неговото развитие в страните членки, изисква по-добро познаване и разбиране на съответната индустрия, нейните продукти и условията, при които те се произвеждат”.

Имаме възможност да изредим още много и силни аргументи в подкрепа на значението на аквакултурата, но считаме, че и **изложеното до тук доказва категорично нашето твърдение**, че предложения, като: **ЗАБРАНА НА ДЕЙНОСТ**, **ОТКАЗ** за издаване на Разрешително, **ОТКАЗ** за удължаване срока или **ПРЕКРАТЯВАНЕ** на дейност, без **доказано основание**, **почиващо на необорими факти и данни**, са явно некомпетентни и не заслужават внимание.

Подобни крайни предложения като ограничения или забрани за дадена дейност, при доказана неизбежност, може да бъдат препоръчани от най-добрите експерти в съответната област, които с името си гарантират за правилността им.

Нашата Асоциация предлага като контрапредложение една единствена мярка, която да се заложи във всички ПУРБ-ове и тя е следната:

„ Да отпаднат всички забранителни текстове, касаещи рибовъдството, като вместо тях се предвидят и извършат подробни и задълбочени изследвания на всички дейности, оказващи пряко влияние върху водите, като въз основа на резултатите от тях експерти да набележат необходимите адекватни мерки. Да се предвидят средства за проучване на европейския и световния опит и стимулиране разработването и внедряването им в практиката на нови технологии и средства, които са безвредни, щадящи или подпомагащи околната среда”.

27.07.2016 год.

гр. Пловдив

Зам. председател:

/инж.Ив. Димитров/

